

AIQ-21sk

Dotazník vplyvu afázie

Skript

„Budem sa Vás pýtať na Vašu afáziu a na to, ako sa zmenil Váš život po jej vzniku (*ak si osoba nie je istá, čo znamená termín „afázia”, stručne vysvetlite*). Ide o Váš názor. Neexistuje tu **správna alebo nesprávna odpoveď**.

Použijeme tento dotazník. Budete odpovedať na škále ako je táto (*prejdite rukou cez všetky možnosti*). Chcem, aby ste porozmýšľali o tom, ako ste sa mali za posledný týždeň. Začneme s otázkou o Vašom rozprávaní s inými ľuďmi.“

Aktivita

Otázka 1.: Rozprávanie s blízkymi osobami

Otázka v dotazníku: Ako ľahko sa Vám **rozprávalo s blízkou osobou**?

Administrácia: Poviete: „Počas posledného týždňa, ako ľahko sa Vám **rozprávalo s blízkou osobou?**“ a ak je potrebné:

- použite **meno manželky / manžela** alebo **partnerky / partnera**,
- môžete pomôcť otázkou: „**Spomenuli ste si na slová?**“ a inou.

Pokračujete so slovami: „Ak sa Vám **rozprávalo veľmi ľahko**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak sa Vám rozprávalo **veľmi ťažko**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**,“ a prejdite rukou po celej škále.

*Uistite sa, že **hraničné hodnotenie** sa nachádza v dotazníku **pri každej otázke**.*

Otázka 2.: Rozprávanie s cudzími osobami

Otázka v dotazníku: Ako ľahko sa Vám **rozprávalo s cudzou osobou**?

Administrácia: Poviete: „Počas posledného týždňa, ako ľahko sa Vám **rozprávalo s cudzou osobou?**“ a ak je potrebné:

- pomôžte frázou „**s niekým ako ja**“ alebo „**s niekým v obchode**.“

Následne ukážete na možnosti na hodnotiacej škále ako je demonštrované pri otázke 1.

Otázka 3.: Porozumenie blízkym osobám

Otázka v dotazníku: Ako ľahko ste porozumeli niekomu blízkemu?

Administrácia: Poviete: „Teraz sa porozprávame o Vašom porozumení, takže niekto iný rozpráva a Vy musíte porozumieť, čo hovorí. Počas posledného týždňa, ako ľahko ste porozumeli niekomu blízkemu?“ a ak je potrebné:

- použite slová: „manželke / manželovi“ alebo „partnerke / partnerovi.“

Následne ukážete na možnosti na hodnotiacej škále ako je demonštrované pri otázke 1.

Otázka 4.: Porozumenie cudzím osobám

Otázka v dotazníku: Ako ľahko ste porozumeli niekomu cudziemu?

Administrácia: Poviete: „Stále sa rozprávame o Vašom porozumení. Počas posledného týždňa, ako ľahko ste porozumeli niekomu cudziemu?“ a v prípade potreby:

- môžete použiť frázu: „niekoho, koho nepoznáte,“ alebo inú.

Následne ukážete na možnosti na hodnotiacej škále ako je demonštrované pri otázke 1.

Otázka 5.: Písanie

Otázka v dotazníku: Aké ľahké bolo pre Vás napísať správu priateľovi?

Administrácia: Poviete: „Počas posledného týždňa, aké ľahké bolo pre Vás napísať správu priateľovi?“ a ak osoba s afáziou potrebuje:

- môžete použiť frázu: „spomenúť si na slová a napísať ich,“ alebo inú.

Následne ukážete na možnosti na hodnotiacej škále ako je demonštrované pri otázke 1.

Otázka 6.: Čítanie

Otázka v dotazníku: Aké ľahké bolo pre Vás prečítať si celý článok v novinách?

Administrácia: Poviete: „Počas posledného týždňa, aké ľahké bolo pre Vás prečítať si článok v novinách? Ak sa Vám čítalo veľmi ľahko, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak sa Vám čítalo veľmi ťažko, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na ktorúkoľvek možnosť,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 7.: Činnosti, ktoré sa museli urobiť

Otázka v dotazníku: Ako ľahko sa Vám vykonávali činnosti, ktoré ste museli urobiť?

Administrácia: Poviete: „Teraz budeme hodnotiť činnosti, ktoré musíte robiť. Ako ľahko sa Vám vykonávali činnosti, ktoré ste museli urobiť?“ a ukážete na priložené obrázky, ktoré zároveň komentujete: „Mohlo ísť napríklad o **lekárske vyšetrenie, papierovanie, cestovanie autobusom alebo nakupovanie.**“

Po demonštrovaní príkladov pokračujete: „Ak činnosti, ktoré ste museli urobiť boli veľmi ľahké, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak činnosti, ktoré ste museli urobiť boli veľmi ťažké, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na ktorúkoľvek možnosť,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 8.: Pozitívne činnosti na práci

Otázka v dotazníku: Mali ste dostatok pozitívnych činností, ktoré ste urobili – ktoré ste chceli urobiť?

Administrácia: Poviete: „Teraz sa porozprávame o činnostiach, ktoré robíte radi. Počas posledného týždňa, mali ste na práci dostatok pozitívnych činností? Môže ísť napríklad o stretnutie s priateľmi, vaše záľuby, chodenie do mesta alebo dovolenka,“ a zároveň ukazujete na zodpovedajúce obrázky.

Ukážete na možnosti na hodnotiacej škále a komentujete ich tak, ako bolo demonštrované pri otázke 7.

Poznámka pre otázku 7. a 8.: Tieto položky sa nevenujú len spomínaným činnostiam, ktoré sú uvedené ako príklady. Respondent si má vybaviť všetky činnosti, ktoré mal za posledný týždeň na práci a v rámci škály ich ohodnotiť ako celok.

Otázka 9.: Priatelia

Otázka v dotazníku: Ako ste vychádzali so svojimi priateľmi?

Administrácia: Poviete: „Teraz sa porozprávame o Vašich priateľoch. Ako ste vychádzali so svojimi priateľmi počas posledného týždňa? Ak ste vychádzali so svojimi priateľmi veľmi dobre, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. Ak ste vychádzali so svojimi priateľmi veľmi zle, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na ktorúkoľvek možnosť,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 10.: Rodina

Otázka v dotazníku: Ako ste **vychádzali** so svojou **rodinou**?

Administrácia: Poviete: „Teraz sa porozprávame o Vašej **rodine**. Ako ste **vychádzali so svojou rodinou** počas posledného týždňa?“ a ak je potrebné:

- použite **mená rodinných členov** alebo **ukážte na osoby ak sú prítomné**.

Následne **ukážte na možnosti na hodnotiacej škále a komentujete ich** tak, ako bolo ukázané pri otázke 7.

Emocionálny stav / Osobná pohoda

Otázka 11.: Napäto

Otázka v dotazníku: Boli ste **napätý/á**?

Administrácia: Poviete: „Teraz sa Vás opýtam niekoľko otázok o tom, **ako ste sa za posledný týždeň cítili**. Vypočuli sme si aj iných ľudí s afáziou. Povedali nám, ako sa občas cítia. Môžeme si overiť, či máte alebo nemáte podobné pocity? Boli ste počas posledného týždňa **napätý/á**?“ a ak je potrebné:

- použite slovo „**frustrovaný/á**,“ alebo iné synonymum.

Pokračujete: „Ak ste **neboli ani trochu napätý/á**, ukážte sem,“ a ukážte na pravú stranu škály. „Ak ste **boli veľmi napätý/á**, ukážte sem,“ a ukážte na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 12.: Ustarostene

Otázka v dotazníku: Boli ste **ustarostený/á**?

Administrácia: Poviete: „Boli ste počas posledného týždňa **ustarostený/á**?“ a v prípade potreby:

- použite slovo „**úzkosť**,“ alebo iné synonymum.

Následne **ukážte na možnosti na hodnotiacej škále a komentujete ich** tak, ako bolo demonštrované pri otázke 11.

Otázka 13.: Nešťastne

Otázka v dotazníku: Boli ste **nešťastný/á?**

Administrácia: Poviete: „Boli ste počas posledného týždňa **nešťastný/á?**“ a ak je nutné:

- použite slovo „**smutný/á / depresívne,**“ alebo iné synonymum.

Následne **ukážete na možnosti na hodnotiacej škále a komentujete ich** tak, ako bolo demonštrované pri otázke 11.

Otázka 14.: Bezradne

Otázka v dotazníku: Boli ste **bezradný/á?**

Administrácia: Poviete: „Boli ste **bezradný/á?** Ak ste neboli **ani trochu bezradný/á**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak ste boli **veľmi bezradný/á**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť,**“ a prejdite rukou po celej škále.

Poznámka: Bezradne v zmysle obavy, že respondent už nebude taký, aký bol bez afázie.

Otázka 15.: Znudene

Otázka v dotazníku: Boli ste **znudený/á?**

Administrácia: Poviete: „Boli ste **znudený/á?** Ak ste neboli **ani trochu znudený/á**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak ste boli **veľmi znudený/á**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť,**“ a prejdite rukou po celej škále.

Poznámka: Znudene v zmysle limitácie respondenta v mnohých aktivitách v dôsledku afázie.

Otázka 16.: Zahanbene

Otázka v dotazníku: Boli ste **zahanbený/á?**

Administrácia: Poviete: „Boli ste počas posledného týždňa **zahanbený/á?**“ a v prípade potreby:

- použite frázu „**bolo Vám trápne,**“ alebo inú.

Následne **ukážete na možnosti na hodnotiacej škále a komentujete ich** tak, ako bolo demonštrované pri otázke 11. a 15.

Otázka 17.: Nahnevané

Otázka v dotazníku: Boli ste **nahnevaný/á**?

Administrácia: Poviete: „Boli ste počas posledného týždňa **nahnevaný/á**? Ak ste neboli **ani trochu nahnevaný/á**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak ste boli **veľmi nahnevaný/á**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 18.: Osamelo

Otázka v dotazníku: Boli ste **osamelý/á**?

Administrácia: Poviete: „Boli ste počas posledného týždňa **osamelý/á**? Ak ste neboli **ani trochu osamelý/á**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak ste boli **veľmi osamelý/á**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**.“

Otázka 19.: Hlúpo

Otázka v dotazníku: Niektorí ľudia s afáziou sa cítia **hlúpo**. Viem, že **nie ste hlúpy/a**. Ale tento týždeň... **cítili ste sa hlúpo**?

Administrácia: Poviete: „Viem, že nie ste hlúpy/a, ale niektorí ľudia s afáziou sa **cítia hlúpo**. Cítili ste sa počas posledného týždňa **hlúpo**? Ak ste sa **necítili hlúpo**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak ste sa cítili **veľmi hlúpo**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 20.: Sebavedomo

Otázka v dotazníku: Boli ste **sebavedomý/á**?

Administrácia: Poviete: „Ako by ste ohodnotili Vaše **sebavedomie**?“ a v prípade potreby:

- môžete pomôcť frázou: „**ako si dôverujete**,“ alebo pod.

Následne poviete: „Ak ste neboli **ani trochu sebavedomý/á**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Ak ste boli počas tohto týždňa **veľmi sebavedomý/á**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**,“ a prejdite rukou po celej škále.

Otázka 21.: Budúcnosť

Otázka v dotazníku: Ako sa pozeráte **do budúcnosti**?

Administrácia: Poviete: „Teraz porozmýšľajme **o budúcnosti**. Počas tohto týždňa, ako ste sa pozerali **do budúcnosti**? Ak Vaše pocity z budúcnosti boli **veľmi pozitívne**, ukážte sem,“ a ukážete na pravú stranu škály. „Ak Vaše pocity z budúcnosti boli **veľmi negatívne**, ukážte sem,“ a ukážete na ľavú stranu škály. „Alebo ukážte na **ktorúkoľvek možnosť**,“ a prejdite rukou po celej škále.

Poznámka: Respondent by mal odpovedať na všetky hodnotiace položky. Na získanie odpovede pre každú hodnotenú položku platí rovnaký postup:

- *prečítať, respektíve povedať otázku,*
- *ukázať na osoby na hodnotiacej škále a komentovať: „môžete mi ukázať na škále,“*
- *verbálne potvrdiť respondentovu odpoveď, ako napríklad „rozprávanie s cudzou osobou je pre Vás nemožné.“*

Nehodnotené položky

Po ukončení administrácie hodnotiacich položiek dotazníka môžete použiť 3 doplnkové nehodnotiace listy, venujúce sa pozitívnym aspektom života s afáziou, prekážkam, ktoré robia život s afáziou ťažším, ale aj tomu, čo pomáha prekonať prejavy afázie.

Nehodnotiaca položka: Čo rád robím

Ukážete pracovný list a poviete: „Nachádzajú sa tu **činnosti, ktoré** v poslednej dobe **radi robíte**? **Chceli** by ste ešte **niečo povedať** o Vašom živote s afáziou?“

Nehodnotiaca položka: Čo robí afáziu ťažšou

Ukážete pracovné listy a poviete: „Nachádzajú sa tu **činnosti, ktoré** robia afáziu **ťažšou**? **Chceli** by ste ešte **niečo povedať** o Vašom živote s afáziou?“

Nehodnotiaca položka: Čo pomáha

Ukážete pracovné listy a poviete: „Nachádzajú sa tu **činnosti, ktoré Vám pomáhajú** pri afázii?“

Nezabudnite vyplniť meno, dátum a pred terapiou / po terapii v časti na to určenej.